

STRUKTURA VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY

Osnova

Obsah předmětu: Vzdělávací politika a makrořízení výchovy a vzdělávání. Funkce, etapy a činnosti řízení výchovně vzdělávacích institucí. Osobnost vedoucího pracovníka. Psychologické aspekty řízení školy. Vzdělávací standardy jako nástroj řízení pedagogického procesu. Základní právní normy řízení výchovy a vzdělávání v ČR (zákony, vyhlášky). Marketing a škola. Vnější prostředí školy. Struktura vzdělávací soustavy v ČR. Vnitřní prostředí školy. Klima školy. Kultura školy, Evaluace školy. Vzdělávací programy.

Literatura

- Bacík, František - Kalous, Jaroslav - Svoboda, Jiří. *Úvod do teorie a praxe školského managementu. 1.* 1. vyd. Praha : Univerzita Karlova, 1995. 256 s. : g. Bibliogr. za kap. - Pozn. ISBN 80-7184-010-6.
- Světlík, Jaroslav. *Marketing školy.* 1. vyd. Zlín : Ekka, 1996. 382 s. : i. Bibliografie: s. 375-376. - Rejstřík. ISBN 80-902200-8-8.
- MŠMT ČR .*vzdělávací program ZÁKLADNÍ ŠKOLA.čj.25 018/98-22*, Fortuna ISBN 80-7168-595-X

Informace učitele

ÚVOD

Historia magistra vitae.

Dějiny pedagogiky,

které spolu s obecnou pedagogikou tvoří východní discipliny věd o výchově, poskytují komplexní obraz o vývoji výchovy jako sociálního jevu, o vývoji výchovných zařízení i o vývoji pedagogické teorie jako zobecnění a reflexe výchovně vzdělávací praxe. Odhalují jevy pozitivní i negativní a snaží se v historii světových i národních výchovných koncepcí vystopovat jejich progresivní tendence, jako je jejich humanismus, jejich demokratismus nebo jejich důraz na globální, univerzální, všelidské hodnoty. To vše současně řeší s aspekty filozofickými, politickými i kulturními.

Informační zdroje pedagogiky tvoří

- jak prameny primární – díla pedagogických teoretiků-např. J.A.Komenský,J.Loock,J.Dewey, oficiální dokumenty o školství a o jednotlivých výchovně- vzdělávacích zařízeních, archivní materiály ap,
- tak prameny sekundární – knihy, časopisecké stati a zprávy k dějinám pedagogiky.

ČESKÁ PEDAGOGIKA A JEJÍ PROMĚNY

**Historicky novodobou proměnu
vzdělávacího systému mládeže
nacházíme v odkazu
tereziánských reforem,
které byly součástí komplexních změn habsburské říše
v druhé polovině 18.století.**

Obecná škola

reorganizovaná na základě vydaného
školského řádu z roku 1774

a zpracovaná JOHANN IGNAZ FELBIGER
v podstatě zaváděla povinnou školní docházku ve
státní škole

Malý školský zákon

z roku 1922 provádí školské změny
v novodobém duchu národního a demokratického
školství.

Důsledná koncepce jednotného školství
po roce 1948.

Dogmaticky pojatá mónistická výchova
v duchu marxismu-leninismu
nemohla vytvořit podmínky pro skutečný dialog,
který je podstatou demokraticky orientované
výchovy.

Vedla k pasivitě a průměrnosti.

Význam dějin pedagogiky můžeme vymezit základními funkcemi

- *Funkce teoretická*
- Která umožňuje poznat podstatu výchovy a její historické proměny
- *Funkce prognostická*
- Ta zdůrazňuje, že dějiny pedagogiky jsou zdrojem podnětů, zkušeností i vyrovnáním při tvorbě nových modelů výchovně vzdělávací práce i jejích jednotlivých součástí (studium programů, principů, metod, forem ap).

Vedle zmíněných funkcí dějin pedagogiky , je významná také jejich

funkce propedeutická

ta bývá charakterizována jako:

- *pomoc při rozvoji pedagogického myšlení a kreativity,*
- *jako určitý klíč k pochopení současného stavu pedagogické teorie a praxe*
- *i jako možnost rozšíření všeobecného rozhledu pochopením hlubších*

-filozofických,

- kulturních i

-politických kořenů nejvýznamnějších světových i národních výchovně vzdělávacích koncepcí.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY

- ZÁKLADNÍ ŠKOLA
- OBECNÁ ŠKOLA (OBČANSKÁ ŠKOLA)
 - NÁRODNÍ ŠKOLA
- RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
- ALTERNATIVNÍ FORMY VÝUKY

WEITZ

Vlastený list

p. b. Hadler Jidečský pan

Mr. Sychrovich

u Mr. Budyšova
422

Pozemba 29. 13

Jidečské zdraží a ruce libá
Vasí
Ludka

Jak se Vám to podobá? To je
II. Z., ale není celý. Je jich všech 52.

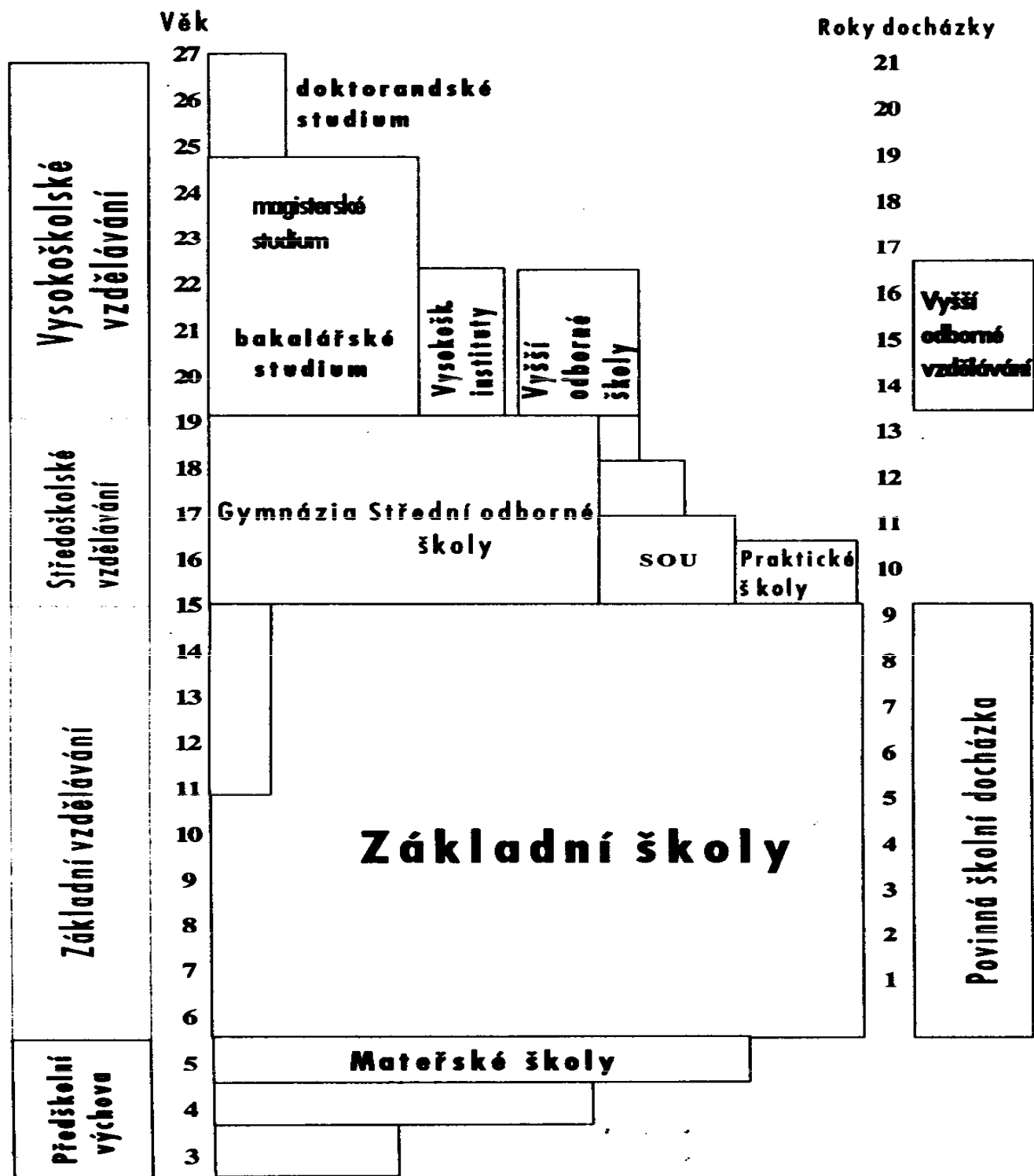
Úzké spojení mezi školou a společností dokumentují i proměny školy a celé vzdělávací soustavy

v současnosti mají tyto změny ve většině rozvinutých státech následující společné atributy :

- Prodlužuje se povinná školní docházka
- Roste účast mladých lidí na sekundárním a postsekundárním vzdělávání
 - S růstem nabídky je spojena i diverzifikace (výběr) vzdělání, odpovídající měnícím se potřebám a zájmům společnosti i jednotlivců
- Vzdělávací systémy se stávají stále více decentralizovanými, pluralitními a participativními
- centralizmus v řízení škol je nahrazován nepřímými nástroji řízení, školy mají větší autonomii a převažují u nich autoreglativní prvky
- Vzdělávací soustavy se proměňují na nové soustavy se svobodnou volbou vzdělávací dráhy

Budu konstatovat známou skutečnost, že česká vzdělávací soustava má oddělené úrovně vzdělávání, jímž také odpovídají i různé typy škol.

❖
MATEŘSKÉ ŠKOLY
ZÁKLADNÍ ŠKOLY
GYMNÁZIA
STŘEDNÍ ODBORNÉ ŠKOLY
STŘEDNÍ ODBORNÁ UČILIŠTĚ
VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLY
VYSOKÉ ŠKOLY
FAKULTY

Zásady vzdělávání (§2,zák.561/2004. Sb)

- rovný přístup
 - zohledňování vzdělávacích potřeb
 - vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost, solidarita a důstojnost účastníků vzdělávání
 - bezplatné základní a střední vzdělávání ve školách zřizovaných státem, obcemi, krajem a svazkem obcí
 - svobodné šíření poznatků
 - zdokonalování procesu vzdělávání
 - hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahovaným cílům
- možnost celoživotního vzdělávání při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání**

I. Vzdělávací program základní škola

1. Učební plán vzdělávacího programu základní škola, čj. 16847/96-2, s platností od 1.9.1996, ve znění úpravy čj. 25018/98-22 s platností od 1.9. 1998, úpravy čj. 31172/2002-22 s platností od 1.9.2003 a úpravy čj. 21264/2004-22 s platností od 1.9.2004, včetně poznámek.

2. Modelový učební plán vzdělávacího programu základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků, čj. 16333/96-22-21, ve znění úpravy čj. 31172/2002-22 s platností od 1.9.2003 a úpravy čj. 21264/2004-22 s platností od 1.9.2004, včetně poznámek.

Modelový učební plán vzdělávacího programu základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů, čj. 21968/96-22, ve znění úpravy čj. 31172/2002-22 s platností od 1.9.2003 a úpravy čj. 21264/2004-22 s platností od 1.9.2004, včetně poznámek.

1. Modelový učební plán vzdělávacího programu základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním [výtvarné výchovy](#), čj. 21970/96-22, ve znění úpravy čj. 31172/2002-22 s platností od 1.9.2003 a úpravy čj. 21264/2004-22 s platností od 1.9.2004, včetně [poznámek](#).
2. Modelový učební plán vzdělávacího programu základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním [hudební výchovy](#), čj. 21969/96-22, ve znění úpravy čj. 31172/2002-22 s platností od 1.9.2003 a úpravy čj. 21264/2004-22 s platností od 1.9.2004, včetně [poznámek](#).
3. Modelový učební plán vzdělávacího programu základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním [tělesné výchovy](#), čj. 29738/96-22-50, ve znění úpravy čj. 31172/2002-22 s platností od 1.9.2003 a úpravy čj. 21264/2004-22 s platností od 1.9.2004, včetně [poznámek](#).
4. Modelový učební plán vzdělávacího programu základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním [informatiky a výpočetní techniky](#), čj. 16845/2001-22, ve znění úpravy čj. 31172/2002-22 s platností od 1.9.2003 a úpravy čj. 21264/2004-22 s platností od 1.9.2004, včetně [poznámek](#).

II. Vzdělávací program obecná škola

1. Učební plán vzdělávacího programu obecná škola, čj. 12035/97-20, s platností od 1.9.1997, 1. – 5. ročník,

a) časová dotace pro jednotlivé předměty vyjádřena v procentech z celkového týdenního počtu vyučovacích hodin, včetně poznámek,

b) časová dotace pro jednotlivé předměty vyjádřena ve vyučovacích hodinách.

2. Učební plán vzdělávacího programu obecná škola, čj. 12035/97-20, s platností od 1.9.1997, ve znění úpravy čj. 31172/2002-22 s platností od 1.9.2003 a úpravy čj. 21264/2004-22 s platností od 1.9.2004, 6. – 9. ročník, včetně přehledu volitelných předmětů, doplňků k učebnímu plánu a organizačních pokynů.

Modelový učební plán vzdělávacího programu obecná škola pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků, čj. 29529/96-20, pro 6. – 9. ročník, ve znění úpravy čj. 31172/2002-22 s platností od 1.9.2003 a úpravy čj. 21264/2004-22 s platností od 1.9.2004, včetně poznámek.

III. Vzdělávací program národní škola

1. Učební plán vzdělávacího programu národní škola, čj. 15724/97-20, s platností od 1.9.1997, 1. stupeň, včetně poznámek,
2. Učební plán vzdělávacího programu národní škola, čj. 15724/97-20, s platností od 1.9.1997, ve znění úpravy čj. 31172/2002-22 s platností od 1.9.2003 a úpravy čj. 21264/2004-22 s platností od 1.9.2004, 2. stupeň, včetně poznámek
 - a) učební plán pro 6. a 7. ročník,
učební plán pro 8. a 9. ročník.

I. Vzdělávací program

ZÁKLADNÍ ŠKOLA,

čj. 16847/96-2

III. Vzdělávací program

NÁRODNÍ ŠKOLA,

čj. 15724/97-20

Rozvrh hodin v týdnu není chápán jako dogma. Je na učiteli, jak si rozvrhne denní program výuky, při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Vyučovací jednotkou nemusí být vyučovací hodina v tradičním pojetí, ale i jiný časový úsek s vnitřní logickou stavbou, který zřejmě bude v podmínkách 1. stupně převážně kratší. V opačném případě je nutno dodržovat zásady hygieny školní práce (přestávky, relaxace a pod.). 1.stupeň je z hlediska organizačního ideálním prostředím pro realizaci tzv. projektové metody .

Nadstavbová část umožňuje:

- diferenciaci žáků podle zájmů a schopností
- zvýšenou individuální pomoc (v dočasných nebo trvalých skupinách), což vytvoří podmínky pro úspěšnou učební činnost všech jakkoliv handicapovaných žáků
- rozvoj schopností talentovaných žáků.

Předměty v této části by měly umožnit žákům realizovat své zájmy a schopnosti tam, kde je předpoklad, že budou úspěšní. Individuální pomoc žákům lze uskutečňovat formou konzultačních hodin, kurzů pro žáky s poruchami apod.

Předmět	Ročník				
	1.	2.	3.	4.	5.
Český jazyk	7	7	8	8	7
Matematika	4	4	4	4	4
Prvouka	2	2	3	-	-
Vlastivěda	-	-	-	1	2
Přírodověda	-	-	-	2	2
Hudební výchova	1	1	1	1	1
Výtvarná výchova	1	1	1	1	1
Pracovní výchova	1	1	1	1	1
Tělesná výchova	2	2	2	2	2

Cizí jazyk zařazen do nadst.
části

3

3

Základní část	18	18	20	23	23
Minimum nadstavbové části	1	3	2	1	1
Týdenní minimum	19	21	22	24	24

Škola tedy při plánování zařadí dle konkrétních podmínek a svého pedagogického záměru do učebního plánu ještě další 2 - 5 hodin z nadstavbové části. (Součet týdenního minima výše vedeného je 110 hodin.) Tyto hodiny jsou pro žáky povinné.

Z toho důvodu je důležité, aby škola sestavila konkrétní podobu učebního plánu pro třídu vždy na celých 5 ročníků.

Kromě povinných předmětů může škola dle svých možností a zájmů žáků zařadit v nadstavbové části ještě další předměty nebo hodiny, které jsou nepovinné.

V rámci týdenního plánu je možné podle potřeby a v souladu s platnými předpisy třídu dělit na skupiny.

Obsahový popis předmětů nadstavbové části je uveden v samostatné kapitole.

Poznámky:

V 1. - 3. ročníku nejsou cizí jazyky zařazeny v základní části učebního plánu. Program předpokládá, že v těchto ročnících si žáci během vyučování vytvoří určitou slovní zásobu. Cílem zde není učít jazyku, ale vyvolat zájem o jeho zvládnutí. Od 4. ročníku je cizí jazyk již v základní části učebního plánu. Výuku lze organizovat bez ohledu na postupný ročník (skupina začátečníků, pokročilejších).

Pracovní výchova je v plánu dotována 1 hodinou. Nemusí být vždy vyučována v samostatné vyučovací jednotce. Obsah učiva tohoto předmětu lze aktuálně zařazovat do předmětů, v nichž to umožňuje právě probírané téma. Tím se zvýší jejich hodinová dotace. Činnosti je možné diferencovat pro dívky a chlapce.

Dramatická výchova je zařazena v nadstavbové části. Její prvky se však budou uplatňovat téměř ve všech předmětech.

Tělesná výchova není chápána pouze jako samostatný vyučovací předmět. Přiměřené formy tělesné výchovy se mohou podle potřeby uplatňovat v průběhu celého vyučování.

2. Učební plán vzdělávacího programu národní škola, čj. 15724/97-20, s platností od 1.9.2004, 2. stupeň

Základní část	6. roč.	7. roč.	nadstavbová část (některé možnosti)
Český jazyk	4	4	cvičení z českého jazyka dramatická výchova
Cizí jazyk	3	3	komunikace konverzace v cizím jazyce tvorba školního časopisu
Matematika	4	3	cvičení z matematiky informatika
Dějepis Zeměpis	3	3	účetní technika zeměpis
Občanská a rodinná výchova	2	2	ekonomický zeměpis rodinná výchova přírodopisný zeměpis
Člověk a životní prostředí			ekonomika domácnosti zdravý životní styl
*Poznávání přírody Přírodopis	3	4	zdravotní výchova laboratorní práce přírodopis
Fyzika	1	1	fyzikální zpěv
Výtvarná výchova	2	2	taneční a pohybová výchova hra na hudební nástroj aranžování
Pracovní a technická výchova	2	2	pečení zpracování textilií
Tělesná výchova	2	2	příprava pokrmů základní tělesná výchova práce v dílně
Základní část	26	26	zdravotní tělesná výchova
Minimum nadstavbové části, disponibilní dotace	1	2	

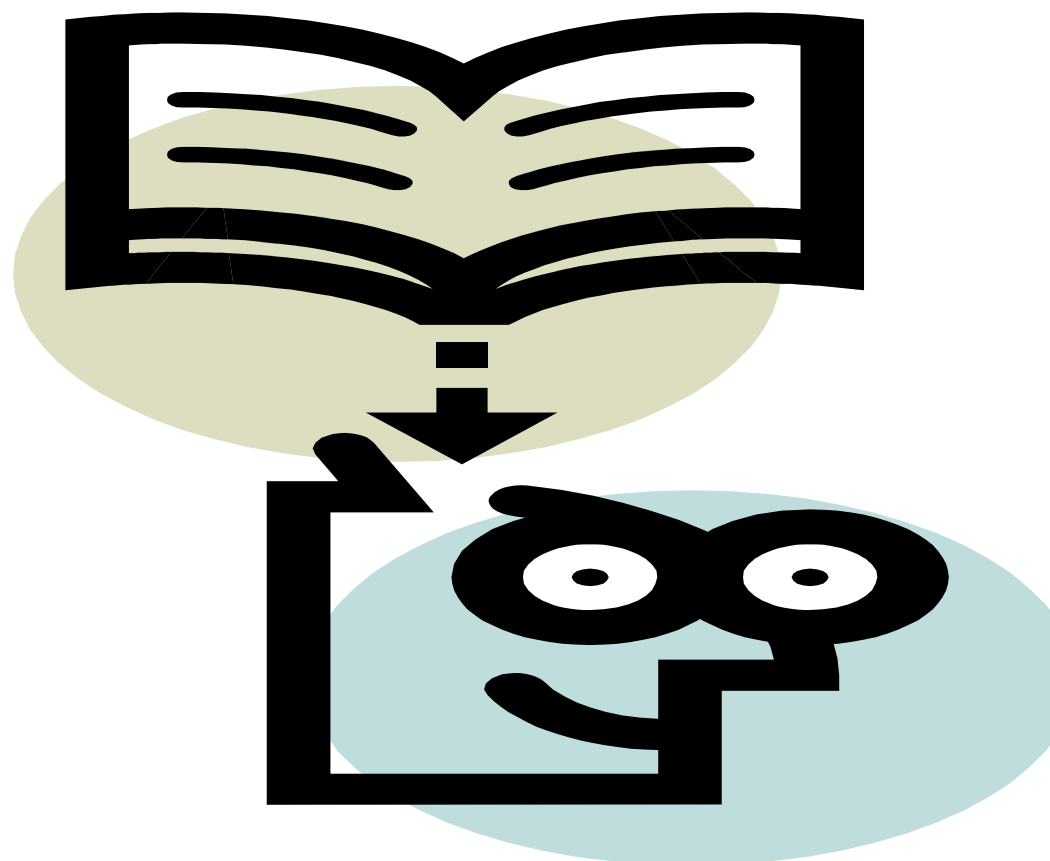
**

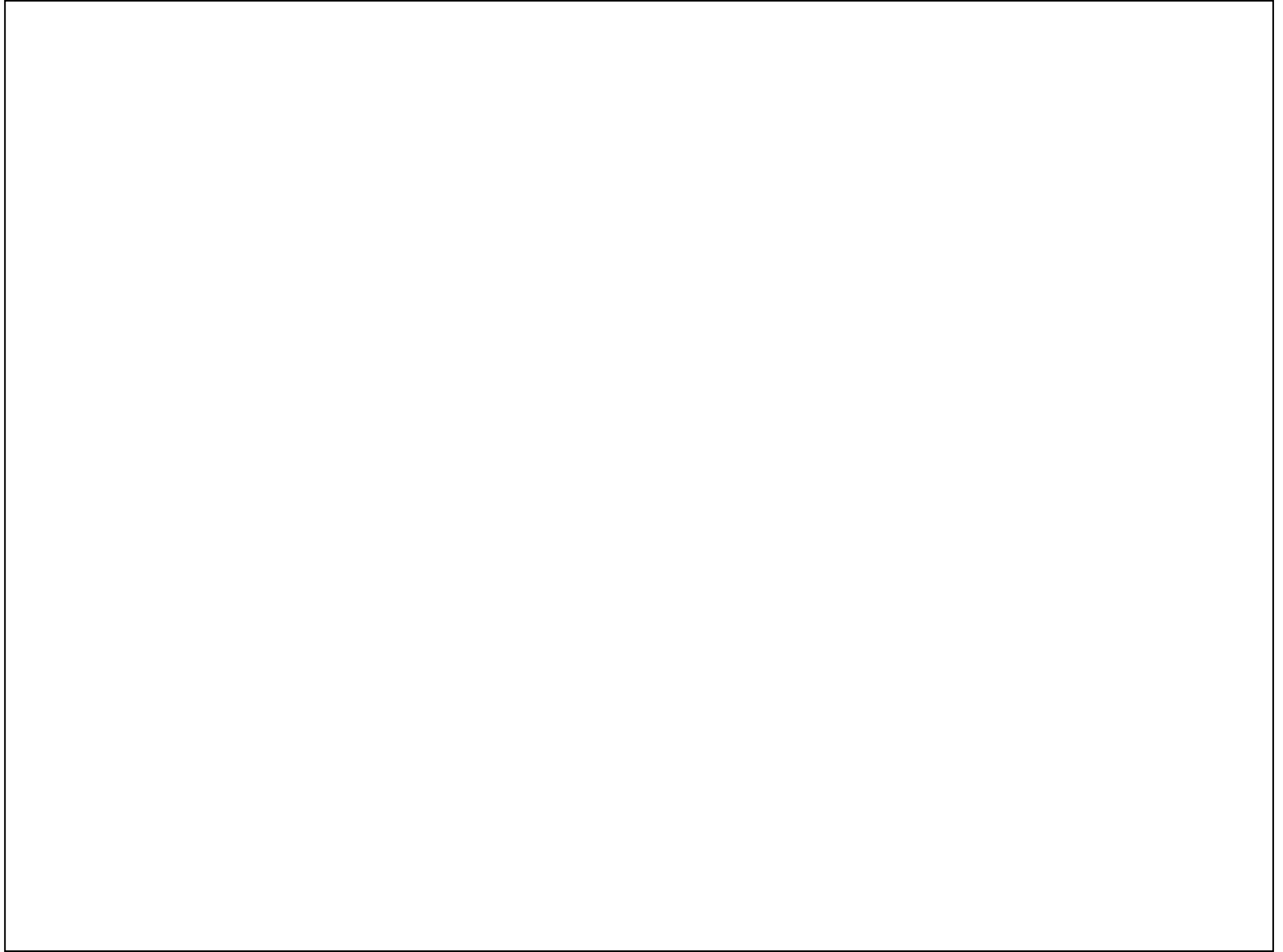
Cíle vzdělávání (§2)

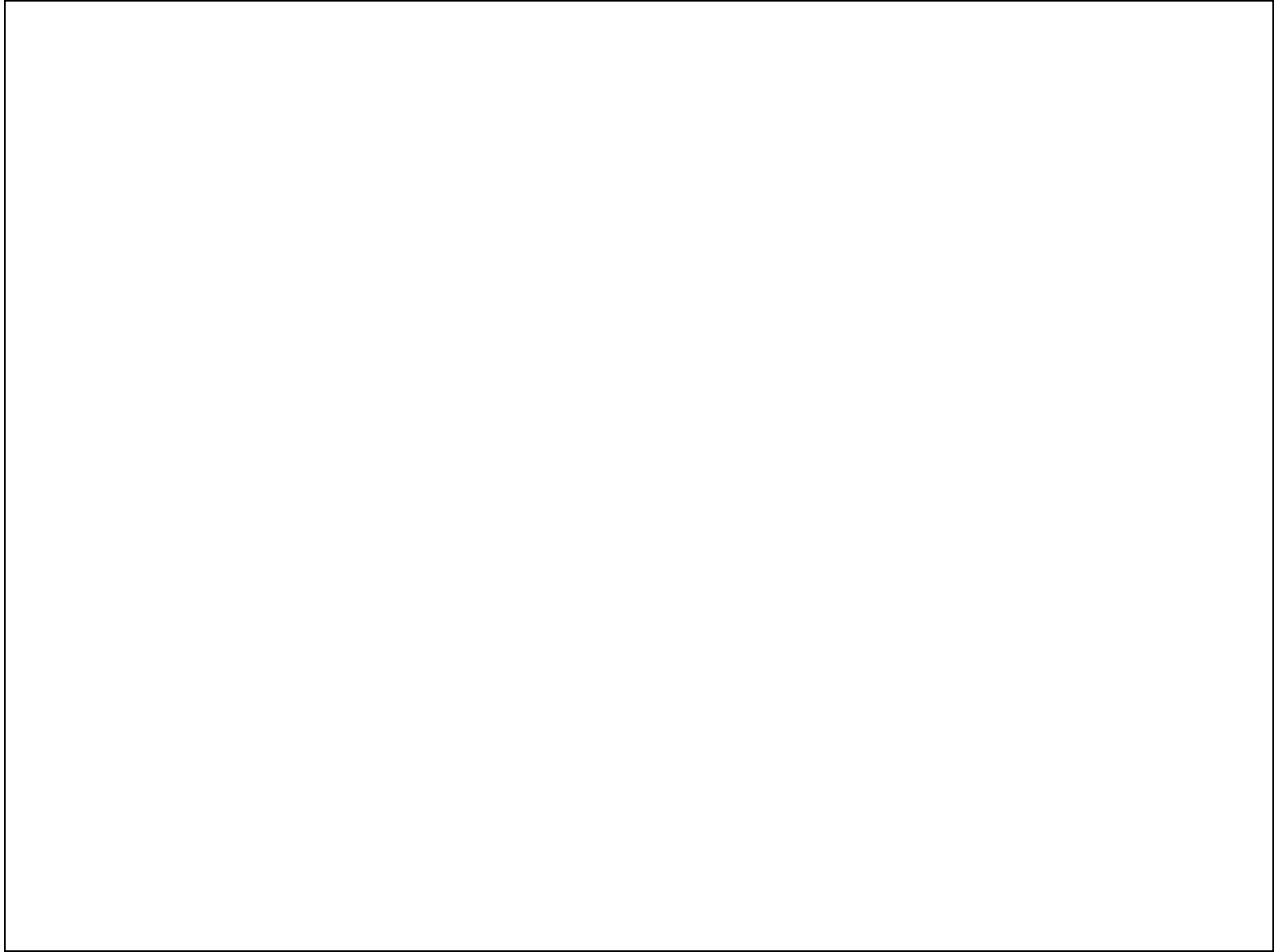
- rozvoj osobnosti člověka
 - získání všeobecného nebo všeobecného a odborného vzdělání
 - pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod, odpovědnost a smysl pro sociální soudržnost
 - pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů
 - utváření národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého
 - poznávání světových kulturních hodnot a evropských tradic, pochopení evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně a o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci

Vzdělávání je veřejnou službou

DĚKUJI ZA POZORNOST

System vzdělávacích programů (§3):

- Národní program vzdělávání
 - o Cíle vzdělávání
 - o Hlavní oblasti vzdělávání
 - o Obsahy vzdělávání

Prostředky k dosažení cílů

Rámcový vzdělávací program

- **Obsah vzdělávání**
- **Rozsah vzdělávání**
- **Podmínky vzdělání**
- § **Závazné pro tvorbu školních vzdělávacích programů**
 - § **Závazné pro hodnocení výsledků vzdělávání**
 - § **Závazné pro tvorbu a posuzování učebnic a učebních textů**
 - § **Závazným základem pro stanovení výše finančních prostředků**
 - **Školní vzdělávací program**

Akreditovaný vzdělávací program VOŠ

Organizace základního vzdělávání (§46):

9 ročníků v členění

- první stupeň (první až pátý ročník)
- druhý stupeň (šestý až devátý ročník)

V místech, kde nejsou podmínky pro zřízení všech 9 ročníků, lze zřídit základní školu, která nemá všechny ročníky.

Vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením,

kteří se vzdělávají podle upraveného vzdělávacího programu

10 ročníků s předchozím souhlasem MŠMT

- první stupeň (první až šestý ročník)
- druhý stupeň (sedmý až desátý ročník)

Ředitel školy může se souhlasem krajského úřadu v přípravné třídě, ve třídách základní školy speciální, popřípadě v dalších třídách základní školy zřídit funkci asistenta pedagoga.

MATEŘSKÉ ŠKOLY

Předškolní výchova je poskytována zpravidla dětem ve věku od tří do šesti let. Mateřské školy mají v naší republice mnohaletou tradici jako doplněk k rodinné výchově .(doplnit informace ze seminární práce studentů). Kromě své funkce sociálně pečovatelské a socializační pomáhají také vyprvnávat rozdíly vyolývbající z rozdílného sociálního a kulturního zázemí dětí.

Mateřské školy plní funkci poskytnout potřebné základy k dalšímu rozvoji dítěte a připravují jej k zvládnutí jedné z nejdůležitějších životních situací, tj. zahájení povinného školního vzdělávání. Celková liberalizace vzdělávací soustavy vedla i k žádoucímu uvolnění organizace, volby formy a prostředků výchovného působení. Mateřské školy tak mohou nabízet řadu alternativních výchovných programů vycvházejících ze skutečných potřeb dětí.

Statistiky dokladují,že nejvíce jsou v mateřských školách zastoiupeny děti starší, tj. pětileté. U těchto dětí je předškolní vzdělávání obzvlášt' potřebné vzhledem k jrhu adaptační a příúpravné mfunkci k dalšímu školnímu vzdělávání. Řada průzkumů ukázala, že tato adaptační funkce hraje velmi důležitou roli v rozhodování rodičů o umístění dítěte do mateřské školy.

ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Základní školy poskytují základní vzdělávání a jsou základem základního vzdělání. Děti zahajují školní docházku zpravidla v šesti letech *vložit znění zákonů*

Jak je známo, základní škola má devět ročníků členěných na I. a II. Stupeň. Poslední čtyři roky školní docházky mohou být absolvovány i na osmiletém gymnáziu. Úspěšným absolvováním deváté třídy žák ukončil povinné základní vzdělání. Tam, kde nejsou úodmínky pro zřízení školy se všemi devíti ročníky základního vzdělání, může se zřídit základní škola, která nemá všechny ročníky. Za tím účelem zákon 561/2004 Sb. specifikuje kritéria, případně omezuje vznik takového zařízení uájrčitými kritérii a pravidly.

Základní vzdělávání

- osvojení strategie učení
- motivace k celoživotnímu učení
- naučit tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy
- účinně komunikovat a spolupracovat
- chránit své fyzické a duševní zdraví
- chránit vytvořené hodnoty a životní prostředí
- být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám
- **poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování své další životní dráze a svém profesním uplatnění**

Rámcové vzdělávací programy stanoví zejména (§4):

- **konkrétní cíle**
- **formy**
- **délku**
- **povinný obsah vzdělávání**
- **organizační uspořádání**
- **profesní profil**
- **podmínky průběhu a ukončování vzdělávání**
- **zásady pro tvorbu školních vzdělávacích programů**
- **podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
- **nezbytné materiální, personální a organizační podmínky**

podmínky BOZ

Možnost jejich změn i v průběhu školního roku v návaznosti na nové právní předpisy (nutnost zveřejnit v dostatečném předstihu).

Školy budou postupovat podle rámcových vzdělávacích programů od 1. září, které následuje po uplynutí dvou let ode dne jejich vydání, a to s účinností od prvního ročníku.

Školní vzdělávací programy (§5):

1. pro vzdělávání, pro něž je vydán rámcový vzdělávací program

- stanoven v souladu s rámcovým vzdělávacím programem

obsah vzdělávání může být uspořádán do předmětů nebo jiných ucelených částí učiva (např. modulů)

2. pro něž není vydán rámcový vzdělávací program

- **stanoví konkrétní cíle vzdělávání**
 - **délku, formy, obsah a časový plán vzdělávání**
 - **podmínky přijímání uchazečů**
 - **průběh a ukončování vzdělávání**
 - **podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
 - **označení dokladu o ukončeném vzdělání, pokud bude tento doklad vydáván**
 - **popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek**
- podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví**

Vydává jej ředitel školy nebo školského zařízení.

Zveřejněn na přístupném místě.

Možnost pořizování opisů a výpisů.

Kopie za cenu v místě obvyklou.

Zákon neřeší, zda konkrétní školní vzdělávací program je autorským dílem a zda tedy požívá ochranu podle autorského zákona.

Vzdělávací program pro VOŠ (§6):

- **konkrétní cíle, formy, délku a obsah vzdělávání**
- **organizační uspořádání vzdělávání**
- **profil absolventa**
- **vyučovací jazyk**
- **podmínky průběhu a ukončování vzdělávání**
- **podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
- **materiální podmínky, personální podmínky, organizační podmínky**
- **podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví**
- **podmínky zdravotní způsobilosti uchazeče ke vzdělávání**

akreditace programu na 3 roky (§185 odst. 2)

ZMĚNY V ZÁKLADNÍM ŠKOLSTVÍ

ZMĚNY, KTERÉ BYLY NAVOZENY NOVÝMI LEGISLATIVNÍMI PODMÍNKAMI VZNIKLÝMI NA ZÁKLADĚ NOVEL školského zákona, ukončily zřizovatelský monopol státu a daly vzniknout soukromým a církevním školám, dále umožnily rozvinout autonomii škol a posílily pravomoci ředitele škol jako právníckého subjektu. Nové podmínky nebrání iniciativě učitelů a umožňují jim pracovat originálněji a samostatněji. Jednotlivé školy se mohly na obou stupních úrovních profilovat v nabídce nepovinných a volitelných předmětů dle schopností, zájmu a potřeb žáků. Je také objektivní skutečností, že na některých školách doposud možnosti změn nebylo využito, učitelé setrvávají stále u starého pojetí výuky, pohodlně využívající předkládaných učebních plánů